

Monumentnummer*: 522013

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 17 december 2001
Kadaster deel/nr 82960/156

Woonplaats* Ubbergen
Gemeente* Berg en Dal
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Ubbergen
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Ubbergen
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1066

Omschrijving**

Inleiding

VILLA `Dennenheuvel' is gebouwd tussen 1899 en 1902 in een mengeling van Engelse Landhuisstijl en Art Nouveau, door de Nijmeegse architect OSCAR LEEUW (1866-1944) en diens broer, de schilder HENRI LEEUW (1861-1918) in opdracht van de Rotterdamse koopman Albert Suermondt.

De villa is gelegen op de stuwwal, hoog boven de Rijksweg die de oude verbinding van Nijmegen naar Kleef vormt. Beide zijden van de straat werden vanaf de eerste helft van de negentiende eeuw bebouwd met villa's van welgestelden die zich hier vanwege het fraaie landschap en het gunstige belastingklimaat vestigden. De villa's werden prominent op de heuvelrug geplaatst, in zichtassen vanaf de straatweg. Zo is de rooilijn van Dennenheuvel schuin op de weg gericht en de voorgevel zichtbaar vanaf de Nijmeegse kant. De villa valt binnen het beschermde dorpsgezicht van Ubbergen.

De villa is een goed voorbeeld van een Gesamtkunstwerk, ontstaan door samenwerking tussen de beide broers Leeuw. De villa vertoont naast de invloeden uit de Engelse Landhuisstijl (schilderachtige groepering van puntdaken, ver overhangende erkers, Neo-Tudor schoorstenen, en een typerende plattegrond rond een Hall) Art Nouveau-ornamentiek op constructief belangrijke plaatsen zoals consoles en dakranden. Het rijkelijk met Art Nouveau-motieven beschilderde interieur is goed bewaard gebleven en vertegenwoordigt

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

in Nederland een hoge zeldzaamheidswaarde. De opdrachtgever had, evenals de beide architecten, grote belangstelling voor stromingen als de theosofie en verwijzingen hiernaar zijn terug te vinden in het decoratieprogramma van het huis. Afbeeldingen van de villa werden gepubliceerd in het tijdschrift *De Bouwwereld* (1903). De villa is goed bewaard gebleven. Wijzigingen betreffen het aanbrengen van een keldertrap en twee bergruimten (1928) en een overdekte trap naar de verdieping (1950). De dakkapel in het voorschild is in de jaren twintig vervangen. Een groot deel van de in de loop der jaren weggeschilderde sjabloonschilderingen is door de huidige eigenaar hersteld.

De villa is omgeven door een grote tuin. De toegang tot het perceel aan de Rijkstraatweg, wordt gemarkeerd door twee hardstenen kolommen met het inschrift 'Dennen/heuvel'.

Omschrijving

De vrijstaande VILLA is opgetrokken in baksteen op een bijna L-vormige plattegrond en telt twee bouwlagen en een zolderverdieping. Het pand bezit een rechthoekige hoofdvorm, met risalieten aan elke gevel die onder meer worden afgesloten door puntgevels. Het huis wordt afgedekt door een samengesteld dak gedekt met rode tuile du Nordpannen. De daken zijn afgezet met boeiborden en windveren, die voorzien zijn van een geschulpte rand en een afgeronde beëindiging aan de onderzijden. De afwatering vindt plaats via mastgoten op markante ijzeren consoles. In de schilden bevinden zich behalve kleine tweedelige dakkapellen, twee grote dakkapellen in het voor- en linker dakschild. Die in het voorschild is in de jaren twintig gewijzigd. Schoorstenen bevinden zich op het voor- en achterdakschild en tegen de linkerzijgevel en zijn uitgevoerd in Neo-Tudorstijl. De gevels bezitten een plint. Binnen de gevels zijn verschillende typen vensters toegepast, allen voorzien van geprofileerd kozijnhout. De gevelopeningen worden ontlast door gemetselde bogen. De belangrijke gevelopeningen bezitten omlijstingen in Franse kalksteen.

De VOORGEVEL is in te delen in een vooruitspringende risaliet die als puntgevel boven de gootlijst is doorgetrokken en een recht afgesloten linker partij met dakkapel in het dakschild. Rechts sluit de uitkragende erker van de rechter zijgevel aan. Voor de voorgevel bevindt zich een gevelbreed terras. De eerste bouwlaag van het risaliet heeft dubbele tuindeuren met vierdelig bovenlicht en lange, smalle zijlichten binnen een kalkstenen omlijsting waarbij het centrale gedeelte als een hanekam is uitgevoerd. Deze deuren geven toegang tot het terras. Boven de deur is een smeedijzeren lamp aangebracht. De verdieping bezit een samengesteld kozijn met hogere centrale vensters en lagere zijvensters en in de puntgevel bevindt zich een gekoppeld venster omgeven door siermetselwerk. De punt van de topgevel is gevuld met pseudo vakwerk. Het iets terugliggende geveldeel links heeft in de eerste bouwlaag tuindeuren zoals reeds beschreven, maar nu zonder zijlichten. De verdieping bezit hier een uitkragende houten erker op consoles, waarboven het dakschild is doorgetrokken. De dakkapel heeft drie gekoppelde ramen onder bovenlichten. De RECHTER ZIJGEVEL heeft een linker geveldeel met een ver uitkragende tweede verdieping, die uitloopt in een forse puntgevel zoals in de voorgevel. De eerste bouwlaag bezit de hoofdingang van het huis met rechts een kwadratisch venster en links een brede, driedelige vensterpartij. De deur onder tweedelig bovenlicht heeft een luifel op korbelen. Voor de paneeldeur met ruiten, rooster en Art Nouveau-detaillering ligt een stoep. De uitkragende erker wordt gedragen door korbelen en is bekleed met schubleien. In de erker bevindt zich een gekoppeld venster met stolpramen onder bovenlichten gevuld met glas-in-lood. Het licht vooruitspringende rechter geveldeel bezit in de eerste bouwlaag een driedelig venster. De verdieping bezit een tweedelig venster met gemetselde tussenstijl en onder de gootlijst bevindt zich een gepleisterde vlakverdeling in vakwerk-trant. De aanbouw heeft in de linker zijgevel twee gekoppelde vensters. De LINKER ZIJGEVEL bestaat uit een terugliggend linkerdeel met driezijdige erker op de verdieping en een over twee bouwlagen vooruitspringend met een puntgevel afgesloten rechter geveldeel met rechthoekige erker over de eerste bouwlaag en erker met schuine zijden over de verdieping. In de voorzijde van beide erkers is een rookkanaal opgenomen dat eindigt in een schoorsteen in neo-Tudorstijl. Beide

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geveldelen hebben pseudo-vakwerk als afsluiting. Voor het linker geveldeel bevindt zich een terras. De ACHTERGEVEL heeft links een rechthoekige, platgedekte aanbouw en rechts een aanbouw onder lessenaarsdak.

Het INTERIEUR bevindt zich nog in hoge mate in oorspronkelijke staat en kenmerkt zich door een asymmetrische indeling waarbij verschillende vertrekken asymmetrisch zijn gegroepeerd rond een grote `hall' met een haardpartij. Naast de gebruikelijke woonvertrekken bevat het huis ook een jachtkamer op de verdieping. Onder de bewaard gebleven elementen bevinden zich de bijzondere wand- en plafondbeschilderingen met geometrische en florale Art Nouveaumotieven die zijn uitgevoerd met behulp van sjablonen. Daarnaast zijn symbolisch verwijzende motieven gebruikt, zoals dierenriemtekens. De schilderijen komen onder meer voor op het plafond en de wanden van het trappenhuis. Voorts is het huis voorzien van gesneden houtwerk in bijvoorbeeld de korbelen in het trappenhuis, haardpartijen en houten lambrizingen versierd met Art Nouveau ornamenten (hall). Bijzonder is de schoorsteenmantel in de hall, met figuratieve reliëfs die de drie levensfasen voorstellen.

Waardering

VILLA `Dennenheuvel' gebouwd tussen 1899 en 1902 naar ontwerp van Oscar en Henri Leeuw

-Van architectuurhistorische waarde als gaaf en bijzonder voorbeeld van een villa van omstreeks 1900, die in hoofdvorm en plattegrond de kenmerken vertoont van de Engelse Landhuisstijl, zoals een schilderachtige groepering van bouwvolumes, het gebruik van overkragende erkers, markante schoorstenen en samengestelde raampartijen. Hierbij is onder meer de met schubleien bekleedde erker een markant onderdeel. Voor decoratieve elementen en de aankleding van het interieur is voornamelijk met Art Nouveaumotieven gewerkt, waarbij de goed bewaard gebleven en deels teruggebrachte schilderijen in Nederland een hoge zeldzaamheidswaarde bezitten. De villa is een belangrijk werk binnen het oeuvre van de Nijmeegse architecten Oscar en Henri Leeuw.

-Van stedenbouwkundige waarde als karakteristiek onderdeel van de bebouwing van de stuwwal aan de Rijksweg, waar de villa vanwege ligging en markante verschijningsvorm een belangrijke beeldbepalende rol speelt.

-Van cultuurhistorische waarde als uiting van een maatschappelijke ontwikkeling, als voorbeeld van een villa gebouwd voor een kapitaalachtige stedeling, die zich vanwege het aantrekkelijke landschap langs de Rijksweg vestigde. De villa is voorts een uiting van een geestelijke ontwikkeling, omdat in het interieur veelvuldig verwijzingen voorkomen naar de belangstelling van de opdrachtgever en architecten voor stromingen als Vrijmetselarij en Theosofie.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument